

La Diputació de Girona presenta el llibre “El Ter. Dits i fets del transvasament”, de la col·lecció Francesc Eiximenis

11 de Desembre de 2020

Girona.- Dijous al vespre es va presentar, a la Sala Fontbernat d'Anglès un nou llibre de la col·lecció Francesc Eiximenis editada per la Diputació de Girona i que porta per títol “El Ter. Dits i fets del transvasament”.

El propòsit d'aquest llibre, escrit per Joan Gaya, enginyer industrial i consultor en gestió d'abastament d'aigua, és aportar al lector una reconstrucció documentada i ordenada del conflicte de l'aigua del Ter, des dels seus orígens fins a l'actualitat. L'autor ha volgut destriar la palla del gra -tots els dits dels fets- d'aquest procés, el qual va provocar susceptibilitats que, després de cinc dècades, encara perduren entre la ciutadania del Baix Ter. Aquest recel persisteix pels problemes evidents ocasionats per la disminució d'aigua disponible i la seva pèrdua de qualitat. Avui sabem que al riu Ter, sense tenir en compte els embassaments que en regulen el cabal, hi arriba un 42 % menys d'aigua que fa seixanta anys, el qual és el resultat, principalment, de l'augment de la superfície boscosa a la capçalera de la seva conca.

El Ter no pretén ser un llibre d'història, sinó més aviat un collage endreçat dels dits i els fets que al voltant del Ter s'han produït en els darrers vuitanta anys: les expectatives generades pel seu potencial, les pors de les seves amenaces, i com

s'han viscut, unes i altres, des de la perspectiva gironina.

El seu propòsit és contribuir a recuperar la memòria i a construir un criteri sobre el que ha passat, el que s'ha esdevingut en les dècades següents, al compàs de l'adveniment de les institucions democràtiques i de les sensibilitats que han aportat les noves generacions de gironins –industrials, pagesos o simples ciutadans–, de manera que permeti projectar endavant el futur del riu, de la seva funció com a tal i de l'activitat econòmica i social que en depèn.

L'autor ha buscat la reconstrucció dels dits i dels fets amb la màxima utilització de documents formals, arxius de les comunitats de regants, acords institucionals, actes d'altres institucions, hemeroteca gironina i de Barcelona i monografies sobre el Ter. Aquests materials s'han ordenat i relacionat amb comentaris de l'autor i amb altres aportacions rebudes d'actors singulars.

El resultat més aviat suggereix que hi ha zones poc explorades que poden merèixer estudis posteriors més aprofundits. A tall d'exemple, es poden esmentar les estructures agràries del Baix Empordà, que van condicionar la manera de gestionar les expectatives dels regadius i que en les últimes dècades han evolucionat significativament. També, el grau de relació que va tenir el transvasament amb la desindustrialització del Baix Ter. I també, una anàlisi de com ha evolucionat la percepció del risc amb relació a l'aigua i a la presa de Susqueda, en la mesura que durant unes quantes dècades no hi ha hagut cap desastre.

La intenció és facilitar diferents nivells de lectura: el del relat en si; el dels textos d'època, amb el llenguatge enfarfegat del temps de la dictadura, o els que mostren l'evolució cultural amb relació a determinats conceptes, i el de les referències, segons l'interès o la curiositat de cada lector.

L'autor ha pretès que el relat sigui fidel als documents i a l'esperit de cada una de les etapes dels anys transcorreguts entre 1940 i 2020.

L'original del llibre va quedar enllestit el Nadal de 2019. La revisió del text va acabar just el dia abans del temporal Gloria, que entre el 21 i el 23 de gener de 2020 va deixar un gran rastre de destrucció.

Conèixer el conflicte de l'aigua del Ter, que explica amb rigor aquest llibre, és important per prendre consciència dels encerts i errors comesos en el passat, i per esperonar-nos a, construir, entre tots, un nou model de gestió de l'aigua per al futur.

L'autor

Joan Gaya és enginyer industrial. Ha estat funcionari de la Generalitat, professor de la Universitat de Girona, regidor de l'Ajuntament de Girona, assessor de la Federació de Municipis de Catalunya i gerent del Consorci per a la Gestió Integral d'Aigües de Catalunya (CONGIAC). Ha estat membre del Consell de Direcció de la Junta de Sanejament i del Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua.

Exerceix com a enginyer consultor en gestió d'abastament d'aigua. És autor del llibre Barcelona i l'aigua.

La presentació va anar a càrrec del president de la Diputació de Girona, Miquel Noguer; l'alcaldeessa d'Anglès i presidenta del Consorci del Ter, Àstrid Desset; de Joan Gaya, autor del llibre, i de Francesc Camps, secretari de la Junta Central d'Usuaris de les Aigües del Baix Ter.

ENLLAÇ WEB: <https://revistabaixemporda.cat/la-diputacio-de-girona-presenta-el-llibre-el-ter-dits-i-fets-del-transvasament-de-la-colleccio-francesc-eiximenis/>